

GEVELbehandeling

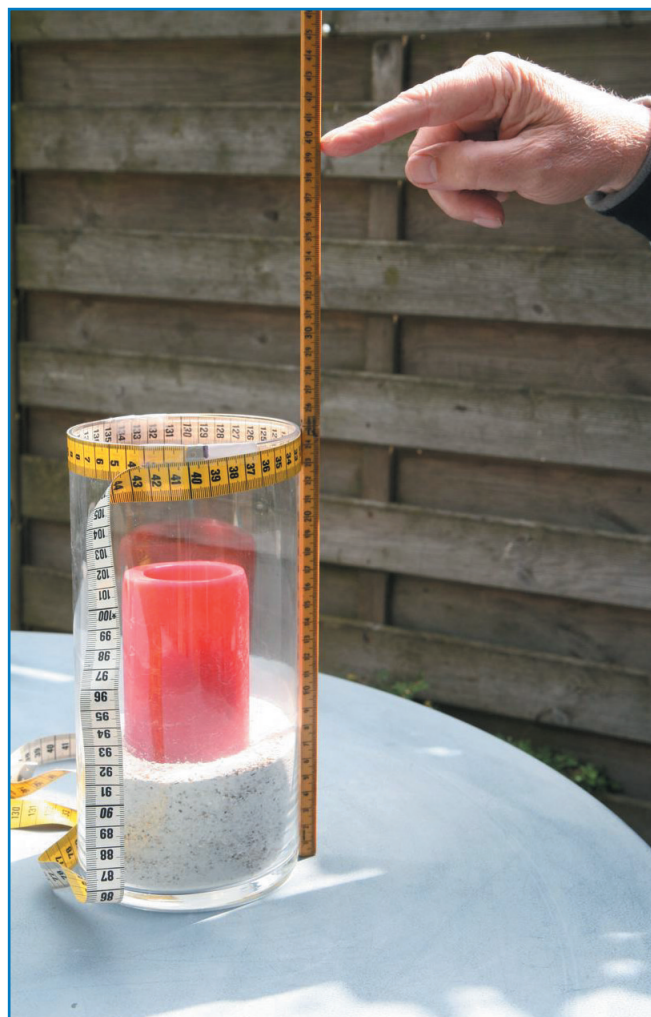
Algemeen - supplement 1

- **Voorstellingsvermogen**
- **Taalgebruik**
- **Architect of bouwmeester?**

Voorstellingsvermogen

Regelmatig wordt een beroep gedaan op ons voorstellingsvermogen. En veelal moeten we erkennen, dat we ons iets niet of nauwelijks kunnen voorstellen. Maar al te vaak moet worden geconstateerd, dat bouwwerken al na vrij korte tijd ongewenste, esthetisch minder aantrekkelijke verschijnselen (gaan) vertonen.

Het glas op de foto heeft een diameter van 12,5 cm en een hoogte van 25 cm. Men kan zich nauwelijks voorstellen, dat de omtrek van het glas (formule $\pi d = 3,14 \times 12,5 \text{ cm} = 39,25 \text{ cm}$) ruim 14 cm méér is dan de hoogte daarvan.

Stedebouwkundigen, planologen, projectontwikkelaars, opdrachtgevers en aannemers zijn allen druk in de weer geweest, alvorens er één heipaal is geslagen. Alles is tot op een cent nauwkeurig berekend en de dag van oplevering is meestal ook al bekend.

Als in een vroegtijdig stadium nauwkeuriger naar een ontwerp wordt gekeken, ontstaan er nog wel eens vragen. Waarom is bij de desbetreffende materialen gekozen voor die specifieke detailleringen? Detailleringen, die in sommige gevallen versneld kunnen leiden tot een verweerd uiterlijk. Anders gezegd, hoe staat het met de kennis van de toe te passen materialen? Wat zijn de specifieke eigenschappen van die materialen en kunnen ze zonder problemen worden samengevoegd met andere gevelmaterialen?

Alvorens een spa in de grond te steken, zou het wenselijk zijn eens met andere ogen naar een ontwerp te kijken. In veel gevallen moet nu achteraf worden getracht de oorzaken van ongewenste problemen op te sporen. Soms heeft het te maken met geld, soms is het een kwestie van onkunde en helaas is het ook vaak een kwestie van onverschilligheid.

Als er onverhoopt problemen ontstaan, dan kun je toch altijd nog de aannemer, onderaannemer of leverancier aansprakelijk stellen? Zo wordt nog wel eens geredeneerd. De toegepaste combinatie van materialen en detailleringen is in veel gevallen voor verbetering vatbaar. Het voorstellingsvermogen kan daarbij goede diensten bewijzen. Dat geldt niet alleen voor het behandelen van gevels, maar ook voor het ontwerpen ervan.

Taalgebruik

'Een duimstok is een meetlat, maar een meetlat is niet altijd een duimstok.'

Ook bij gevelbehandeling is het belangrijk, dat opdrachtgever en uitvoerder elkaar goed begrijpen. Anders gezegd, spreken ze wel dezelfde taal? En wat wordt precies door beide partijen bedoeld? Hebben we het over technisch schoon of optisch fraai? Hoe vriendelijk is milieuvriendelijk? Overigens kunnen we beter spreken over méér of minder milieubelastend.

Een citaat uit een publicatie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (v/h Monumentenzorg): 'De ouderdom van een monument mag afgelezen kunnen worden. Het patina, dat zich in de loop van de geschiedenis op de gevel heeft gevormd, is een weerslag van de tijd en vormt juist een waarde die behouden dient te worden.' Einde citaat.

Maar wat lezen we in Van Dale over patina?

'Oxidatielaag op bronzen voorwerpen en koperen munten, die gewoonlijk als verfraaiing geldt en daarom ook wel kunstmatig wordt aangebracht.' Vervolgens wordt nog gesproken over 'Zichtbare ouderdomskenmerken, waardoor het oppervlak van oude (kunst)voorwerpen zich onderscheidt van dat van nieuwe voorwerpen van hetzelfde materiaal, respectievelijk de nabootsing daarvan.'

Een oxidatielaag van bijvoorbeeld aluminium, koper en Cortenstaal is een zuurstofverbinding met het onderliggende materiaal en is niet hetzelfde als een aangehechte vervuilingsslaag. De stelling, dat je best mag zien, dat een gevel oud is, valt te verdedigen, maar dat hoeft nog niet goor, vuil en smerig te betekenen.

Architect of bouwmeester?

Mensen hebben honderden, nee, duizenden jaren getracht het meest ideale onderkomen te ontwerpen en te bouwen. Aanvankelijk ging het om een plaats, waar men beschutting vond tegen weersinvloeden. Ook werd gezocht naar een locatie, die bescherming bood tegen alle andere vormen van geweld. Daarnaast moest het onderkomen geschikt zijn voor de basale levensbehoeften als eten, drinken, slapen en voortplanten. Later ging men meer op details letten. Er werden verfraaiingen aangebracht, want het onderkomen kreeg meer functies dan alleen maar het dienen als schuilhut.

De bouwmeester ging een belangrijke rol vervullen. Tegenwoordig spreken we niet meer over een bouwmeester, maar over een architect. Een architect is een bouwkundig ingenieur, iemand, die de plannen voor gebouwen ontwerpt en toezicht houdt op de uitvoering daarvan. Naast het oorspronkelijke familie-onderkomen werden er ook gemeenschaps- en gebedshuizen gebouwd. Natuurlijk mogen we ook de bedrijfsvestigingen niet vergeten. Er ontstonden woongemeenschappen, dorpen en steden. Al die onderkomens bestaan voor een groot deel uit gevels. Gevels omsluiten, samen met het dak, een ruimte, waarin mensen verblijven. Een droge, behaaglijke, maar ook schone leef-/werk-omgeving wordt meestal zeer op prijs gesteld. Het uiterlijk van bouwwerken gaat in toenemende mate een rol spelen.

Dat uiterlijk is dan wel een belangrijke rol gaan spelen, maar in een groot aantal gevallen wordt te weinig rekening gehouden met de invloed van hemelwater op de toegepaste gevelmaterialen. Gevelmaterialen met allemaal hun specifieke eigenschappen. Het gaat dan vooral over het esthetische gedrag van het desbetreffende gevelmateriaal, in combinatie met de gekozen detailleringen. Helaas moet bij de esthetische ontwikkeling van een bouwwerk vaker worden geconstateerd, dat de bouwmeester zijn eigen bouw niet geheel meester is geweest.

Deze publicatie is gedrukt op milieuvriendelijk papier.

Als u meer wilt weten over de activiteiten van de OSB, kijk dan op www.osb.nl. U kunt ook bellen met de medewerkers van het OSB-Schoonmaakhuis: (073) 648 38 50.

Disclaimer

(Flyers uitsluitend te verspreiden door OSB-leden: www.osb.nl/overzicht-leden.)

